

Mondiale trend staat haaks op Nederlandse Vleeskip zoekt toekomst

Wereldwijd stijgt de vraag naar dierlijke producten. De VN-voedselorganisatie FAO heeft berekend dat de vleesconsumptie stijgt van 233 miljoen ton in 2000 tot 300 miljoen ton in 2020. Met name de stijging van de welvaart en de bevolkingsgroei in Azië vragen om een toename van de productie van dierlijke eiwitten.

TEUN FABRI, dierenarts pluimveegezondheidszorg bij de Gezondheidsdienst voor Dieren

Voorspellingen geven aan dat de wereldbevolking in 2030 boven 8 miljard zal uitkomen en dat de calorie-inname per wereldburger ten opzichte van het referentiejaar 1966 bijna zal verviervoudigen. Deze toename in vraag zal voor het grootste deel ingevuld moeten worden door de intensieve veehouderij en dan met name door de vis- en pluimveehouderij. Naar verwachting stijgt de pluimveevleesproductie van 83 miljoen ton (2006) naar 103 miljoen ton in 2015: een stijging van meer dan 26 procent. De verwachting is dat de pluimveevleesproductie rond 2030 hoger zal zijn dan de varkensvleesproductie.

Mondiale trend tot intensivering

De trend tot intensivering van de productie om aan de groeiende vraag te voldoen is duidelijk aanwezig in Azië, waar het land schaars is en het arbeidsloon nog relatief laag. De toename aan investeringskapitaal

leidt daar echter tot verbetering van huisvesting, betere voersamenstellingen en ruimere mogelijkheden voor het gebruik van antibiotica. Het lijkt niet aannemelijk dat de lokaal geproduceerde producten op de Europese markt afgezet gaan worden. De Aziatische productie zal niet eens voldoende zijn om op de eigen markt aan de vraag te voldoen. Brazilië, de VS, Australië, Argentinië en Europa zullen een groot deel van de Aziatische vraag moeten invullen.

Efficiëntie omhoog

De grondstofprijzen voor veevoeder zullen de komende jaren verder stijgen. In de vleeskuikenhouderij maakt voer op dit moment 60 procent uit van de kostprijs. Omdat de marges beperkt zijn, zal verbetering met name gezocht moeten worden in efficiëntie van het omzetten van plantaardige eiwitten in dierlijke eiwitten en efficiënter management. Zoönoses en voedselveiligheid zijn kwaliteitsaspecten die de

Merken in de supermarkt

Boven de Europese eisen hebben productiegroepen extra eisen vastgelegd om het product in het oog te laten springen wanneer het in de schappen van de supermarkt ligt. Op dit moment kennen we in Nederland een groot aantal alternatief opgefokte vleeskuikens: Het Gildehoen, AH Puur en Eerlijk, Onze Kip en de Weelder kip worden nog volledig binnengehouden en vormen het tussen-segment tussen regulier en scharrel. De Kemper scharrelkip en de Volwaard kip hebben een overdekte uitloop ter beschikking, terwijl de Kemper maiskip en de biologische kippen een buiten-uitloop aangeboden krijgen. Voor binnengehouden scharrelvleeskuiken geldt geen maximaal eindgewicht, maar wel een maximale bezetting van 12 dieren of 25 kg per m². De Kemper scharrelkip voldoet aan deze regeling met een opzet van 13 dieren per m² en een maximaal slachtgewicht van 2.100 gram. Met een opzet van 15 dieren per m² en een streefgewicht van 2.200 gram mag het Gildehoen het predicaat scharrelkip echter niet voeren. Een boerenscharrelkip moet naast een lage bezetting (12 per m²) tevens een uitloop hebben van 2 m² per dier en mag niet eerder dan de 81ste levensdag geslacht worden. Daarnaast mag een koppel maximaal 4.800 dieren groot zijn.

Het Volwaardvleeskuiken is een van de alternatieve vleeskuikens. Het kuiken heeft meer ruimte en een overdekte uitloop.

FOTO: COPPENS DIERVOEDING/IMAGRO

komende jaren, ook voor de productie voor de Aziatische markt, van groot belang zullen zijn. Gezondheidsmonitoring zal steeds belangrijker worden om voedselgerelateerde infecties te voorkomen, maar ook om productieverliezen door ziekte-uitbraken te voorkomen. Wat dit betreft heeft West-Europa, en met name Nederland, een duidelijke voorsprong ten opzichte van de concurrerende landen. Discussie met betrekking tot dierwelzijn zal, voor de internationale markt, duidelijk van minder belang zijn, met name in de ontwikkelingsgebieden. In het rijkere Westen zal met name de producent geconfronteerd worden met productiekostenverhogingen door strengere milieu- en welzijnseisen.

Productie in Nederland

Bovengenoemde ontwikkelingen lijken haaks te staan op de nationale ontwikkelingen binnen de vleeskuikenhoudery. Discussies over de reguliere of traditionele wijze van het houden van vleeskuikens lijken de Nederlandse markt sterk te beïnvloeden. Als gevolg van deze discussie zijn er nu veel verschillende alternatieve vleeskuikensconcepten op de markt waarvoor een maatschappelijk draagvlak wordt gezocht. Tot nu toe maken deze alternatieve kuikens nog geen 5 procent uit van het aantal vleeskuikens dat jaarlijks in Nederland wordt geslacht, waarvan slechts 0,14

procent biologisch (2010, PPE). Vanuit de Nederlandse markt en voor een deel ook vanuit de Europese markten, zal de vraag naar alternatief geproduceerde kuikens toenemen, maar het is niet aannemelijk dat deze vleeskuikens het productiepotentieel gaan veroveren. Nederland blijft een land

Markt voor alternatieve kuikens nog geen 5 procent

dat produceert voor de buitenlandse markt: op dit moment wordt 60 procent van de in Nederlands geslachte kuikens geëxporteerd. Vooral Noordwest-Europa is momenteel het belangrijkste afzetgebied. Het aantal bedrijven zal in Nederland nog verder afnemen. In 1990 waren er nog 1.440 primaire vleeskuikenbedrijven met een gemiddelde grootte van 50.000 dieren. In 2012 is dit onder 650 gezakt. In 2020 verwacht men minder dan 500 bedrijven met een gemiddelde bedrijfsgrootte van meer dan 100.000 kuikens, gehuisvest op meerdere locaties. Dit ondanks de maatschappelijke druk tegen de zogenoemde megastallen.

Alternatieve productiesystemen

De minimale eisen die verbonden zijn aan de productie van reguliere maar ook alternatieve kuikens zijn Europees bepaald. Hierbij worden eisen gesteld aan de stal en de koppelgrootte, bezetting of het maximaal aanwezige kilo's per m² stalopper-

vlak, de aanwezigheid en inrichting van een uitloop, het gebruik van daglicht, de minimumslachtleeftijd en het voer. Nederland heeft boven deze minimumeisen een aantal aanvullende eisen aan de sector opgelegd. Op dit moment hebben we de volgende indeling van productiesystemen:

- Regulier
- Scharrel binnengehouden
- Scharrel met uitloop
- Boerenscharrel met uitloop
- Boerenscharrel met vrije uitloop
- Biologisch.

De belangrijkste verschillen bestaan uit de maximale bezetting per m² die varieert van 42 kg/m² bij de reguliere houderij (dan wel onder strenge voorwaarden) tot 25 tot 27,5 kg/m² bij de scharrelhuisvesting en 21 kg/m² staloppervlak bij de biologische houderij. Daarnaast is er een belangrijk verschil tussen de huisvestingsvormen voor de alternatieve kuikens: wel of geen uitloop. Ook het type vleeskuiken dat voor de productie gebruikt wordt verschilt. De reguliere vleeskuikenhoudery maakt gebruik van de snelgroeiende vleeskuikensrassen zoals Ross en Cobb. De alternatief opgefokte kuikens zijn van nature minder snel groeiend, zoals de Hubbard. Hoewel de alternatieve houderij in populariteit lijkt toe te nemen, zal het overgrote deel van de vleeskuikenhoudery de reguliere productie aanhouden om te kunnen concurreren op de huidige afzetmarkt en de toekomstige ontwikkelingsmarkten.

Consumenten kunnen kiezen uit welk productiesysteem zij de kip willen.

FOTO: TWAN WIEMANS